

NOVADNIEKS

LAIKRAKSTS • AGLONAS • LĪVĀNU • PREIĻU • RIEBIŅU • VĀRKAVAS • NOVADAM

PIEKTDIENA, 2014. GADA 22. AUGUSTS ● Nr. 63 (8430) Cena mazumtirdzniecībā 0,78 EUR

TELEVĪZIJAS PROGRAMMA
25. — 31. augusts

Riebiņos seši pāri svin sudrabkāzas
3. lappusē

Pašvaldību atbalsts ģimenēm, skolas gadu uzsākot
4. lappusē

Preiļu un Līvānu sportistu panākumi
11. lappusē

LASĪTĀJU IEVĒRĪBAI!
Laikraksta nākamais numurs iznāks piektdien, 29. augustā.

«BALTIJAS CEĻAM» — 25 GADI

15 minūtes, kas mainīja Baltijas vēsturi

● Preiļu rajona iedzīvotāji «Baltijas ceļa» laikā 1989. gada 23. augustā. Foto no Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja krājuma.

23. augusts kalendārā ierakstīts kā Staļinisma un nacisma upuru atceres diena, jo 1939. gadā Ribentropa un Molotova slepeni parakstītajā paktā Krievija un Vācija izlēma Latvijas likteni. Savukārt piecdesmit gadus pēc tam, 1989. gada 23. augustā, vismaz divi miljoni cilvēku no trijām, toreiz vēl padomju republikām, — Latvijas, Lietuvas un Igaunijas — sadevās rokās, izveidojot cilvēku ķēdi vairāk nekā 600 kilometru garumā.

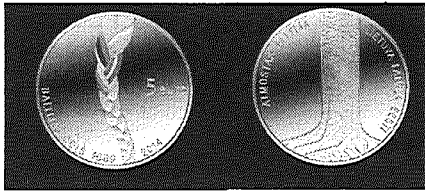
«Baltijas ceļš» savienoja trīs galvaspilsētas — Viļņu, Rīgu un Tallīnu, tā visai pasaulei parādot lietuviešu, latviešu un igauņu vēlēšanos izcīnīt savu valstisko neatkarību. Dzīvā baltiešu ķēde ilga tikai 15 minūtes, bet pievērsa starptautiskās sabiedrības uzmanību vēsturiskajai netaisnībai un apliecināja, ka brīvības ideja triju tautu prātos un sirdīs ir dzīva. Tas bija vairāk kā skaidri pateikts «nē» okupācijas varai.

Kā liecina Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja rīcībā esošā informā-

cija, uz «Baltijas ceļu» toreizējā Preiļu rajona iedzīvotāji ieradās ar sešiem autobusiem un vieglajām automašīnām. Pavisam divdesmit grupu dalībnieki sadevās rokās vienu kilometru garā ceļa posmā uz Valmieras — Rīgas šosejas netālu no Siguldas.

Pēc diviem gadiem — 1991. gada 23. augustā notika Latvijas Tautas frontes (LTF) organizētā akcija «Liesmojošais Baltijas ceļš». LTF Preiļu rajona nodaļa pulcējās Cēsu rajonā. Arī Preiļos tika iedegti ugunsķēdes, ko organizēja Preiļu rajona kultūras nodaļas toreizējā vadītāja Monika Livdāne.

Diemžēl Preiļu muzeja krājumos apkopotā informācija par «Baltijas ceļu» ir visai skopa. Atzīmējot «Baltijas ceļa» 25. gadadienu, arī UNESCO Latvijas Nacionālā komisija sadarbibā ar partneriem Latvijā, Lietuvā un Igaunijā īsteno projektu «Baltijas ceļa stāsti». Projekta mērķis ir līdz šī gada beigām apkopot cilvēku atmiņu stāstus, lai tie kļūtu pieejami arī nākamajām paaudzēm gan virtuālajā vidē, gan muzeju kolekcijās. Visi projekta laikā savāktie stāsti tiks ap-

● Otrdien, 19. augustā, Latvijas Banka laida apgrozībā «Baltijas ceļa» 25. gadskārtai veltītu piecu eiro sudraba kolekcijas monētu. Uz monētas redzama pine ar tajā ievītām lentēm triju Baltijas valstu karogu krāsās, kā arī koka stumbrs ar saknēm.

kopoti, nodoti kolekcijās un atspoguļoti interneta vietnē www.thebalticway.eu. UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas ģenerālsēkretāra pienākumu izpildītāja Baiba Moļņika aicina līdz šī gada 30. oktobrim aizpildīt «Baltijas ceļa» stāstu formu, kas pieejama <http://www.thebalticway.eu/stasti/>, un atzīmēt sevi kartē, kur «Baltijas ceļa» laikā esat stāvējis 1989. gadā vai stāvētu 2014. gadā.

Sagatavoja L. Kirillova

NEAIZMIRSTIET ABONĒT

“NOVADNIEKU” SEPTEMBRIM un turpmākajiem mēnešiem.
Abonēt var “Latvijas Pasta” nodaļās, pie pastniekiem, “Novadnieka” redakcijā Brīvības ielā 14, Preiļos, un interneta mājas lapā www.novadnieks.lv sadaļā “Abonēšana”.

ZIŅAS

Skolotājai Mariannai Abrickai piešķirta Ata Kronvalda balva

Preiļu 1. pamatskolas vizuālās mākslas skolotājai, Preiļu mūzikas un mākslas skolas direktora vietniecei Mariannai Abrickai piešķirta Ata Kronvalda balva. Tā tiek pasniegta skolotājiem par ievērojamu ieguldījumu un nesavtīgu darbu talantīgu skolēnu izglītošanā un skolēnu zinātniskās darbības vadīšanā. Balvas piešķiršanai Mariannu Abricku izvirzīja Preiļu 1. pamatskola, Preiļu Valsts ģimnāzija, bērnu un jauniešu centrs, mūzikas un mākslas skola.

Kā informēja Preiļu 1. pamatskolas direktore Nora Šnepste, Ata Kronvalda balva — diploms, medaļa un stipendija — Mariannai Abrickai tiks pasniegta 2. septembrī pulksten 14.00 Melngalvju namā Rīgā.

Vidsmuižas baznīca svinēs konsekrācijas simtgadi

Svētdien, 24. augustā, notiks Vidsmuižas baznīcas konsekrācijas simtgades svētki. Svētā Mise sāksies pulksten 12.00, to vadīs Rēzeknes — Aglonas diecēzes bīskaps Jānis Bulis.

Seminārs biškopjiem par dravu gatavošanu ziemai

Latvijas Biškopības biedrība nākamajā trešdienā, 27. augustā, pulksten 11.00 Preiļos, Raiņa bulvārī 21b, rīko bezmaksas semināru biškopjiem. Latvijas Biškopības biedrības instruktors Armants Gumbris iepazīstinās ar aktualitātēm biškopībā un kā veikt pareizu saimju pretvarras apstrādi.

Semināra laikā biedrības biedriem būs iespēja bez maksas saņemt līdzekļus saimju apstrādei pret varru.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Brokai pielaide atteikta sakarā ar lielu parādu Interpola meklētai personai

Nenokārtotas 100 000 ASV dolāru lielas parādsaistības pret bijušo sanatorijas Ķemeru privatizētāja SIA Ominasis Latvia konsultantu Tofiku Kavaru, kurš ticis izsludināts Interpola meklēšanā, varētu būt patiesais iemesls, kādēļ Baibai Brokai (Nacionālā apvienība) tika atteikta pielaide valsts noslēpumam, kas noveda pie viņas demisijas no tieslietu ministres amata. Kopš vairākus mēnešus atpakaļ Satversmes aizsardzības birojs (SAB) uzsāka vērtēt tobrīd vēl tieslietu ministres B. Brokas biogrāfiju, lai lemtu, vai viņai piešķirt augstākās kategorijas sevišķo pielaidi valsts noslēpumu saturošai informācijai, publiski un baumu līmenī ir izskanējušas vairākas versijas, kas jau sākotnēji prognozēja atteikumu. Desmit gadus sena saistība ar kādreizējiem sanatorijas Ķemeru privatizētājiem, pretrunīgu slavu ieguvušajiem Ominasis Latvia, kuriem Broka sniedza juridiskos pakalpojumus, aktuāla saistība ar maksātne spējas administratoru biznesa pārstāvjiem un visbeidzot — privāti kontakti, kas ļauj apšaubīt spēju glabāt valsts noslēpumu saturošu informāciju, bija trīs nopietnākās versijas. SAB neizpauz informāciju, kādēļ Brokai atteikta pielaide, un arī pati eksministrē *Pietiek.com* atteicās apstiprināt, vai SAB uzdevis jautājumus par 100 000 ASV dolāru parādsaistībām, kuras viņa norādījusi valsts amatpersonas deklarācijā. Līdz ar to līdz pielaides atteikuma iemeslu atslēpošanai jebkura informācija par to paliks versijas līmenī. Tomēr fakts, ka šis parādsaistības ministri bijušas pret personu, kura tikusi izsludināta Interpola meklēšanā, šo versiju, ko kompetenti avoti *Pietiek.com* norādījuši kā pielaides atteikuma iemeslu, ļauj izvirzīt kā ticamu. Jāatgādina, ka kopš 2009. gada Brokai bijusi otras kategorijas pielaide valsts noslēpumam kā VAS Latvijas gaisa satiksme valdes loceklei. Viņa 15. augustā atgriezusies šajā amatā un, lai to pildītu, Brokai atkal nepieciešama zemākas kategorijas pielaide noslēpumam, nekā nepieciešama ministra darbā. To piešķir nevis SAB, bet Drošības policija (DP). Broka vēl neesot vērsusies DP pēc pielaides, jo amatā stāšoties tikai no 1. septembra, kad arī plāno sākt kārtot pielaides jautājumu.

«Saskaņai» divu nedēļu laikā saziēdo teju 70 000 eiro

«Saskaņai» divu nedēļu laikā saziēdoti teju 70 tūkstoši eiro, liecina informācija Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) mājaslapā. Lielāko summu jeb septiņus tūkstošus eiro partijas kontā ieskaitījis Valērijs Petkuns, pēc tam seko Kristīne Vītola ar pieciem tūkstošiem eiro, 3,6 tūkstošus eiro «Saskaņai» ziedojis Boriss Doņņikovs, kurš ir partijas pārstāvis Jūrmalas domē. Savukārt Rīgas domes deputāte, Latvijas Infektoloģijas centra galvenā ārste un Rīgas 2. slimnīcas valdes locekle, Saeimas deputāta kandidāte Baiba Rozentāle «Saskaņai» ziedojuši vairāk nekā trīs tūkstošus eiro. Teju trīs tūkstošus atvēlējis arī esošais Saeimas deputāts un kandidāts nākamajās vēlēšanās Ivans Klementjevs. Bijušais «Rīgas dārzu un parku» vadītājs Agnis Kalnkaziņš, kurš no partijas piedalās arī Saeimas vēlēšanās, «Saskaņas» kontā ieskaitījis 2,8 tūkstošus eiro. Divus tūkstošus eiro «Saskaņai» ziedojis partijas kandidāts vēlēšanās Viktors Jakovļevs, tikpat atvēlējuši arī Saeimas deputāti Andrejs Klementjevs, Igors Zujevs un Igors Pimenovs, kuri startē arī darbam nākamajā parlamenta sasaukumā. Pa diviem tūkstošiem eiro partijai novirzījuši arī deputāta kandidāti Sergejs Mirskis, esošais Saeimas deputāts Jāņa Adamsona palīgs Armands Kaļiņš un Ilze Cīrša. Boriss Cilēvičs un Aleksandrs Sakovskis, kuri šobrīd strādā parlamentā un kandidē nākamajās Saeimas vēlēšanās, savai partijai noziedojuši katrs pa tūkstotim eiro, tikpat arī biedrības «Stop, drugs!» vadītājs un Saeimas vēlēšanās startējošais Sandris Bergmanis. Pagājušajā mēnesī «Saskaņa» saņēma ziedojumus 69,3 tūkstošu eiro apmērā. Lielākā daļa no ziedotajiem bija partijas biedri un 12. Saeimas deputātu kandidāti. Sagatavoja T. Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 65307057, mob. tālr. 29410288 (redaktorei), 65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

žurnālistiem — 65307058, mob. t. 22079178.

Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī

(otrdien, piekdien).

Tikai esot iekšēji kluss, tu tiec ielaists klusuma valstībā, kādā mīt akmeņi, auņi un dzīvnieki.

Dārzeņu audzētājiem nekad nav klājies viegli

Embargo, ko pārtikas produktu ievēšanai no Eiropas Savienības valstīm noteikusi Krievija, sāpīgi skar saimniecības Latvijā. Lielākās problēmas nāksies izjust piensaimniekiem, taču arī dārzeņu audzētājiem neklājas viegli. Par to «Novadnieks» pārliecinājās, aptaujājot kartupeļu, kāpostu un citu dārzeņu pārdevējus Preiļu tirgū.

Zemniekiem visos laikos nācies cīnīties par savu eksistenci. Globālā ekonomiskā krīze vai Krievijas un Ukrainas krīze — zemnieki par savu izdzīvošanu rūpējas paši, jo valdība ir palīgi tikai vārdos, — tā, balstoties uz savu līdzšinējo pieredzi, pārliecināta kāda zemniece no Preiļu novada Saunas pagasta. Saimniece atzīst, ka zemes ir daudz, ar integrēto metodi tiek audzēti dažādi dārzeni, kartupeļi vien aizņem ap piecus hektārus. Tāpēc jebkurš produkcijas noieta vai cenas samazinājums nes zaudējumus.

Audzētāja daļās savos būtiskākajos novērojumus. Pirmkārt, cilvēki uz tirgu nākot daudz mazāk nekā, piemēram, pērnā gadā. Otrkārt, vispirms jautājot par cenu un tad salīdzinot ar lielveikalēm. Bieži no tirgus dodoties tieši uz veikalu, jo tur ievestie tomāti vai pat kartupeļi akciju laikā nopērkami lētāk nekā pašmāju zemnieku audzētais tirgū. Pircējs meklē lētāko produktu, nevis vietējo, apgalvo zemniece. Tikai neliela daļa tirgus apmeklētāju konsekventi iegādājas Latgales zemnieku audzētos dārzenus, motivējot izvēli ar to, ka tie dārzeni tiek audzēti ekoloģiski un ir

daudz kvalitatīvāki par importētajiem.

Kopumā aizejošā vasara dārzeņu audzētājiem nav bijusi labvēlīga. Augstu ražu ieguvī traucējis ieilgušais slapjums pavasarī un pārliedzīgais karstums un sausums vasarā. Zemniece skaidro, ka cenas visu laiku turējušās pagājušā gada līmenī, taču pārdotais dārzeņu apjoms ir ievērojami mazāks.

Saimniece pārliecinājusies, ka nevar palauties uz aicinājumiem un ticēt valdības sasolītajam. Kad Zemkopības ministrija mudinājusi nodarboties ar integrēto dārzenkopību, solīts, ka produkciju iepirks skolas, bērnudārzī, citas pašvaldības iestādes. Realitātē ar iepirkumiem nekā tamlīdzīga neesot bijis, to ties visdažādāko kontrolējošo dienestu pārbaudes notiek viena pēc otras un pilnā apmērā. Konkursos iepirkumus parasti nosola lielās firmas, zemnieki tur nespēj konkurēt. Lai situāciju mainītu par labu vietējiem zemniekiem, vispirms jāmaina iepirkumu likums.

Uzrunātie Saunas pagasta dārzeņu audzētāji sarāžoto produkciju realizē atbilstoši noslēgtajiem līgumiem ar dažām ēdināšanas iestādēm, kā arī Preiļu tirgū. Līdz šim dārzeni pārdoti vēl Daugavpils tirgū, kur noieta plašāks. Taču arī tur pašlaik cenas esot stipri nospieistas uz leju, jo nāk iekšā lētā poļu produkcija. Saimniece uzsver, ka apbēdina tirgotāju krāpšanās, uzdodot ievestos dārzenus par vietējiem. Valsts ieņēmumu dienests gan solījis stingrāku kontroli, taču ikdienā nekas tāds nav manīts. No agra pavasara tiek pārdoti dārzeni ar skaidri redzamām pazīmēm, ka nāk no Polijas, bet pārdevēji, acis skatīdamies, melo — nē, nē,

tie ir vietējie tomātiņi. Iespējams, pircējus ar cenu var pārliecināt, bet tie, kuri paši nodarbojas ar tomātu audzēšanu, skaidri zina, kādas šķirnes Latvijā audzē un kādas ne.

□□□

Šajā sakarā savu viedokli izsaka arī biedrības «Latvijas dārziņi» priekšsēdētājs Jānis Bērziņš: «Uzskatu, ka situācija dārzeņu sektorā ir tikpat bīstama kā piena lopkopībā un valdībai ir jārod atbalsta mehānismi vietējiem lauksaimniekiem, lai saimniecības nenāktos likvidēt. Mūsu priekšlikums ir pastiprināti kontrolēt importa dārzeņu izcelsmi un par to informēt pircējus. Tāpat aicinām iegādāties vietējos produktus un izskatīt iespēju samazināt PVN dārzeņiem un kartupeļiem.»

Savukārt valdība, lai nodrošinātu atbalstu pārtikas ražotājiem, kurus skāris eksporta embargo, un saimniecībām, kuras netieši ietekmētas, 19. augustā apstiprināja izmaiņas MK noteikumos «Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu investīciju veicināšanai lauksaimniecībā», paredzot izmaiņas daļējas kredītprocenu dzēšanas programmā. Atbalsta apmērs nebūs lielāks par aizdevuma gada procentu likmi (četri procenti) vai faktisko likmi (ja tā ir mazāka par četriem procentiem).

Neatbildēts tikai viens jautājums — kāds labums un atbalsts no tā būs mūsu mazo zemnieku saimniecību īpašniekiem, kuri kredītus dārzeņu audzēšanai nav ņēmuši? Šobrīd viņu dzīvotspēja tiek kārtējo reizi pārbaudīta.

ZIŅAS ĪSUMĀ

Pašvaldībām un medniekiem pieejams atbalsts Āfrikas cūku mēra ierobežošanas pasākumiem

Līdz 27. augustam Lauku atbalsta dienests (LAD) pieņem iesniegumus atbalsta saņemšanai saskaņā ar Zemkopības ministrijas 2014. gada 1. augusta rīkojumu nr. 129 «Par AS «Latvijas Valsts meži» dāvināmo (ziedojamo) finanšu līdzekļu administrēšanu», lai nodrošinātu Āfrikas cūku mēra un klasiskā cūku mēra ierobežošanas pasākumu īstenošanu.

Atbalstam var pieteikties **novadu pašvaldības dzesētavu iegādei**, kas paredzētas pašvaldības administratīvajā teritorijā esošajiem medību tiesību lietotājiem medību produkcijas uzglabāšanai, kā arī Pārtikas un veterinārā dienesta nodrošināšanai ar izmeklēšanai nepieciešamajiem paraugiem.

Nosacījumi dzesētavu iegādei:
✓ dzesētavas ietilpība ir tāda, lai tā būtu piemērota divu līdz 10 nesadalītu pieaugušo mežacūku liemeņu uzglabāšanai vienlaikus, vēlams, uzkarinātā veidā;

✓ dzesētavas temperatūras režīms (vēlams — 0 līdz +7 grādi) nodrošina mežacūku liemeņu saglabāšanu kvalitātē, kas derīga lietošanai pārtikā, līdz analīžu rezultātu saņemšanai.

Ne vairāk kā piecus procentus no

saņemtā atbalsta var izlietot biodrošības pasākumu īstenošanas materiālu — dezinfekcijas līdzekļu, vienreizlietojamo individuālo aizsardzības līdzekļu u.c. iegādei.

Pieejamais finansējums ir 970 tūkstoši eiro.

Vēl atbalstam var pieteikties **medniekus pārstāvošās organizācijas**, kurās ir vismaz 500 biedru (fiziskas personas) vai to apvienība **mednieku izglītojošo pasākumu organizēšanai par sabiedrības veselību** — lipīgo slimību profilaksi un apkarošanu, kā arī pārtikas drošību. Arī šajā gadījumā pieteikšanās termiņš ir **27. augusts**, bet plānotie pasākumi būs jāīsteno līdz 2015. gada 31. jūlijam.

Iesniegumus pieņem LAD reģionālo lauksaimniecības pārvalžu klientu apkalpošanas daļās vai LAD klientu apkalpošanas daļā Rīgā, Republikas laukumā 2, 2. stāvā (tālrunis 67095000).

Meža īpašnieki septembrī varēs pieteikties atbalstam jaunaudžu kopšanai

No 1. līdz 30. septembrim izsludināta projekta iesniegšanas kārtā jaunaudžu kopšanai un mazvērtīgo mežaudžu nomaiņai 2007.-2013. gada Lauku attīstības programmas pasākuma «Meža ekonomiskās vērtības uzlabošana» ietvaros.

Viens pretendents var pieteikties uz jaunaudžu kopšanu un/vai mazvērtīgu mežaudžu nomaiņu platībā, kas

nepārsniedz 20 hektārus; kārtas ietvaros netiks atbalstīta jaunu instrumentu un aprīkojuma iegāde; iesniegto projektu īstenošanas beigu datums ir astoņi mēneši no LAD lēmuma pieņemšanas par projekta iesnieguma apstiprināšanu. Līdz ar projekta iesniegumu būs jāiesniedz saskaņots Meža apsaimniekošanas plāns.

Jaunajā medību sezonā atļauts nometīt 250 vilkus

Jau vairāk kā mēnesi, no 15. jūlija, turpinās 2014./2015. gada vilku medību sezona. Valsts meža dienests (VMD) izdevīs rīkojumu, kas atļauj šosezon nometīt 250 vilkus. Taču VMD ir tiesības limitu palielināt, ja būs uzskaitīti daudzi gadījumi par uzbrukumiem lauksaimniecības dzīvniekiem, kad tie tikuši nogalināti vai savainoti.

Vilki parasti nodara postījumus nakts laikā vai krēslas stundās, uzbrūkot aītām un liellopiem (teljiem), kā arī kazām un suņiem. Augusts ir mēnesis, kad vecie vilki māca medīt jaunuļus. Tāpēc, lai nodrošinātu mājdzīvnieku aizsardzību, dzīvnieku īpašniekiem ir jāizmanto vismaz kāds no pasaulē plaši pārbaudītiem ganāmpulku aizsardzības paņēmieniem — pastāvīga gana klātbūtne, elektriskie žogi, karodziņi, apmācīti suņi vai citi netradicionāli dzīvnieki, kas brīdina par vilku klātbūtni un izrāda pret tiem agresiju.

Sagatavoja L. Kirillova

Sudraba kāzas Riebiņu novadā

● Sudraba pāri (no kreisās): Sauliši, Bistrovi, Broliši, Dūdas, Broki un Andriksoni.

Riebiņu novada kultūras centrā seši sudraba pāri svinēja savu laulības jubileju. Jau sen ik vasaru pulcējam kopā tās ģimenes, kas laulībā nodzīvojušas divdesmit piecus gadus un savus svētkus vēlas atzīmēt publiski. Mēs lepojamies ar šīm stiprajām ģimenēm. Katra ģimene, kura piedalījās svētkos, pelnījusi sabiedrības uzmanību ne tikai tāpēc vien, ka kopā nodzīvoti šie daudzie gadi.

Anna un Arnis Broliši dzīvo Siļukalna pagastā, savu laulību reģistrējuši Varakļānos 1989. gada 1. aprīlī. Kāzās piedalījušies ap 100 viesiem. Ģimenē izaudzināti divi bērni – meita un dēls. Abi ir īsti darbarūki, bet arī vaļaspriekiem – maksšķerēšanai un dejošanai jāatrod savs laiks. Laimīgi, jo, dzīvojot kopā 25 gadus, iztikuši bez lieliem strīdiem. Viņi joko, ka mazie strīdi vienmēr esot izgludinājušies.

Valentīna un Aivars Andriksoni iepazīnušies Rušonas kultūras namā, kādus pāris gadu draudzējušies, tad laulību reģistrējuši Preiļu dzimtsarakstu nodaļā. Ģimenē izaudzināti trīs bērni – divi dēli un meita. Vīra vaļasprieks ir biškopība, sievai – dārzkopība. Abi uzskata, lai laulība būtu veiksmīga, galvenais ir satiecība.

Velta un Raimonds Dūdas saikatījušies izlaiduma ballē Siļukalna kultūras namā un pēc gada reģistrējuši savu laulību. Kāzās gan spīdējusi saule, gan ducinājies pērkonis, gan lijis lietus. Ģimenē izaudzinātas divas meitas, kas šobrīd studē Rīgā. Patīk viss, kas saistīts ar dabu, patīk skatīties un spēlēt teātri Siļukalna kultūras namā. Patīk priesterā J. Rubēna atziņa, ka nav grūti mīlēt labu cilvēku, grūti mīlēt tādu, kāds viņš ir. Un laulība ar katru gadu kļūst labāka.

Dace un Tāivaldis Sauliši savu laulību reģistrējuši Jelgavā zīmīgā datumā 1989. gada 9. septembrī. Iepazīnušies studentu ballītē. Ģimenē izloloti trīs bērni – dēls un divas meitas. No katra viņu sacītā teikuma staro dzīvesprieks un veselīga humora izjūta. Piemēram, par vaļaspriekiem – prieku daudz, vaļas nav, vai par kopdzīvi – ka to nevarot glābt nekas, tikai saprāts.

Iveta un Oļegs Bistrovi dzīvojuši vienā ciemā un sākuši draudzēties, kad Oļegs pārnācis no dienesta armijā. Iveta tobrīd strādājusi Gaillīšu bibliotēkā. Sareģistrējušies Preiļu dzimtsarakstu nodaļā un laulājušies Vārkavas baznīcā. Ģimenē izaudzināti divi dēli. Ģimenes mājas iegāde, rūpes par bērniem, kāda izlasīta grāmata vai kopā skatīta filma, vecāku atbalsts – tas viss tuvinājis sudraba kāzu dienu.

Anita un Ēvalds Broki apprecējušies 14. oktobrī – rudenīgā, bet saulainā dienā. Savukārt iepazīšanās notikusi kultūras namā, kur Siļukalna un Saunas pagasta jauniešiem rīkots atpūtas vakars. Kāzās piedalījušies vairāk kā 100 viesi. Ģimenē izaudzināti trīs bērni – meita un divi dēli. Dekoratīvo augu un dažādu ziedu audzēšana – tā ir sievas aizraušana, maksšķerēšana un sportošana – vīra vaļasprieks. Abi uzskata, ka laulība prasa nopietnu ieguldījumu visas dzīves garumā.

Īsi pārstāstot par pāriem, es neko nesaku par ikdienas darbu, lai gan zinu, cik ļoti strādīgi šie cilvēki ir. Viņi kopj savas mājas un sakoptības skatēs gūst labus rezultātus, viņi audzē lopus un graudaugus, kopj un aprūpē zemi un mežus, atbildīgi strādā valsts iestādēs.

Ir īpašs prieks par to, ka visās ģimenēs aug gudri un mīļoti bērni, un sudraba pāri atzīst, ka visi skaistākie notikumi saistās ar bērnu piedzimšanu, viņu panākumiem. Bērnu vārdā ar izjūstām dzejas vārsēm gaviļņiekus sveica Agnese Broka. Sudraba pārus sveica Riebiņu novada domes priekšsēdētājs Pēteris Rožinskis. Paldies par palīdzību kāzu organizēšanā sakām SEB bankai un citiem sponsoriem.

M. Litauniece,
Riebiņu novada dzimtsarakstu
nodaļas vadītāja

Dravnieku bērni iepazīna ziedu valsts burvību

● Radošo fantāziju darbnīcās no visdažādākajiem materiāliem tapa puķes.

Vasara ir laika periods, kad skolas vecuma bērniem ir brīvlaiks un, lai to saturīgi un racionāli izmantotu un gūtu jaunus prasmus, iemaņas, arī izglītos, Riebiņu novada biedrība "Atspulgs L" piedāvāja 20 Dravnieku pamatskolas bērniem dalību nometnē "Ziedu valsts", ko projekta ietvaros finansēja Latvijas Vides aizsardzības fonds un līdzfinansēja Riebiņu novada dome.

Nometnes būtība bija saule un atpūta, svaigs gaiss, prieks, kustības, orientēšanās pārgājieni, ekskursijas, atklājumi, interesanti piedzīvojumi, novērojumi dabā, dabas materiālu vākšana, zīmēšana, veidošana, kustību spēles, radošas nodarbes, garšīgi ēdieni. Plānoto mērķi esam sasnieguši.

Nometnes laikā tika noorganizēta ekskursija pa Aglonas novadu, apskatot skaistākās vietas – Karāļkalnu, Velnezaru

un skaistākos dabas objektus; veidojām ziedu herbāriju; ziedu fotoizstādi; apmeklējām ziedu dārzu un A. Mičuliša biškopības saimniecību, kurā degustējām garšīgo un veselīgo medu. Radošo fantāziju darbnīcās notika ziedu veidošana no dažādiem materiāliem – ziedu – konfekšu pušķi, kolāžas, kreppapīra puķu veidošana, organzas puķes utml.

Nometnes noslēgumā tika veikta radošo fantāziju darbnīcās izstrādāto un sagatavoto darbu izstāde, prezentācija; veikts nometnes izvērtējums; gūtas jaunas emocijas, pozitīvas enerģijas lādiņš. Radošie darbi septembrī tiks izstādīti, lai arī citi skolas bērni redz nometnē paveikto.

S. Grigale,
projekta vadītāja

Kurp dodies, Latvija?

Emocionāli pacilājošais un politiski nozīmīgais triju tautu pasākums, kas pasaules jaunāko laiku vēsturē iegājis ar nosaukumu «Baltijas ceļš», risinājās tieši pirms 25 gadiem. Tobrīd cilvēkos atdzima cerības, ka Latvija, Lietuva un Igaunija nostāsies uz brīvības un neatkarības ceļa. Neviens jau vēl nezināja, ka mērķis prasīs lielākus vai mazākus upurus. Tobrīd, sadodoties rokās, pietika ar grandiozo kopības izjūtu, ar sirds trīsām, ka esi liecinieks kaut kam nebijušam – pārmaiņu sākumam.

Par to, ka pagājis ceturtdaļgadsimts, kādreizējiem «Baltijas ceļa» dalībniekiem liecina viņu izaugušie bērni un piedzimušie mazbērni. Un tas, ka pašiem sirmuma matos krietni vairāk, bet kādreizējā degsme krietni paplēnējusi. Kāds paziņa, nesen atbraucis no Anglijas, runājot par dzīvi Latvijā, izteicās, ka jūtoties kā ezītis miglā – apmaldījies. Tur, Temzas krastos, lai arī pēdējos gados nekāda medusmaize no debesīm nekrīt, dzīve tomēr esot prognozējamāka un ģimenes jūtoties drošāk gan veselības aprūpes, gan sociālā nodrošinājuma, gan bērnu izglītības ziņā. Latvijā nevar plānot nākotni pat dažas nedēļas uz priekšu, jo jebkurā laikā var negaidīti atskriet kārtējā krīze, darbu karstumā var demisionēt kāds ministrs vai izrādīties, ka ekonomikas izaugsme nesasniedz prognozēto.

Nesen nācis klajā Apvienoto Nāciju Organizācijas izdotais jaunākais pētījums «Ziņojums par cilvēces attīstību». Ticiet vai ne, bet Latvija 187 valstu sarakstā ieņem augsto 48. vietu un ir priekšpēdējā savā valstu grupā – «Ļoti augstu attīstītas valstis», aiz sevis atstājot vien Argentīnu, Igauniju un Lietuvu ir labākās pozīcijās – attiecīgi 33. un 35. vietā, bet pirmo piecinieku ieņem neapšaubāmie līderi – Norvēģija, Austrālija, Šveice, Nīderlande un Amerikas Savienotās Valstis. Ziņojums sastādīts, ņemot vērā iekšzemes kopproduktu uz vienu iedzīvotāju, nodarbinātības un bezdarba līmeni, paredzamo mūža ilgumu, iedzīvotāju ipatsvaru ar vidējo un augstāko izglītību, kā arī demogrāfisko pieaugumu.

Taču ar augsto vietu īpaši lepoties Latvijai nepiedien, jo mūsu valsts ir līdere Eiropā nevienlīdzības ziņā. Pieejamie pētījuma dati rāda, ka sabiedrības turīgākās iedzīvotāju daļas un trūcīgākās iedzīvotāju daļas ienākumi pie mums atšķiras sešas reizes. Līdz ar to Latvijā ir visnevienlīdzīgākā sabiedrība Eiropā. Vai valdība spēs apkarot nabadzību? Latvijā tam tic vien 12% iedzīvotāju.

Arī vairākās citās pētītajās jomās mūsu valsts rādītāji ir graujoši ne tajā labākajā nozīmē. Piemēram, tikai 19% Latvijas iedzīvotāju tic valdībai. Vēl sliktāka situācija ir vienīgi Grieķijā (13%), Lietuvā (15%), kā arī Čehijā un Japānā (katrā 17%). Izskatās, ka visas mūsu līdzšinējās valdības ir krietni centušās, lai ticības latīņu nolaistu arvien zemāk un zemāk. Tāpēc arī tad rādītāja kā «Apmierinātība ar dzīves kvalitāti» tikai 32% valsts iedzīvotāju ir pozitīvi noskaņoti. Jāteic, ar mums solidarizējas lietuvieši ar 29%, līdzīgās domās ir horvāti, ungāri, grieķi. Jautājumā par cilvēku apmierinātību ar veselības aprūpes kvalitāti sasniegti 48%. Sliktākā situācijā ir vienīgi Čīles un Igaunijas iedzīvotāji.

Skaidrs, ka neesam ne Katara, ne Arābu Emirāti, pat ne Norvēģija, kur labumi no zemes dziļēm tiek pumpēti tādos apjomos, ka visiem pietiek. Te, Latvijā, cilvēki izsenis pieraduši, ka par savu labklājību jācīnās pašiem, un vēl jo mazāk tic teiktajam, ka par veiksmīgo nesenās krīzes pārvarēšanu jāpateicas valdības izcili sekmīgajam darbam. Nesen kļuvuši zināmi Labklājības ministrijas veiktie apņēmieni, ka minimālā ienākuma līmenis ir 129 eiro vienam ģimenes loceklim. Saskaņā ar ministrijas izstrādāto koncepciju šāds minimālais ienākumu līmenis vai nu no pašvaldības, vai no valsts budžeta būs jānodrošina katram iedzīvotājam. Paredzēts, ka līdz 129 eiro varētu tikt palielināta minimālā pensija, neapliekamais minimums un garantētais minimālais iztikas pabalsts. Taču... no 2017. gada.

Kurp dodies, Latvija?

Lappusi sagatavoja L. Kīrillova

Jaunajā mācību gadā IZM prioritāte ir mācību satura un pedagogu atalgojuma sistēmas pilnveide

2014./2015. mācību gadā tiks paplašināts brīvpusdienu saņēmēju loks, nodrošināta svešvalodas apguve jau no 1. klases, pedagogu atalgojuma paaugstināšana, kā arī mācību satura un vides uzlabošana, kas ir Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) un nozares mērķtiecīga darba rezultāts izglītības sistēmas pilnveidošanā, informē Izglītības un zinātnes ministrijas Komunikācijas un dokumentu pārvaldības nodaļa.

Būtiskākais paveiktais izglītības satura un vides pilnveidošanā

No šī gada 1. septembra skolēni uzsāks pirmās svešvalodas apguvi jau no 1. klases. Kā pirmā svešvaloda pamatzglītības programmās noteikta viena no Eiropas Savienības oficiāli noteiktajām valodām. Šis ir svarīgs solis, lai uzlabotu jauniešu svešvalodas zināšanas un konkurētspēju darba tirgū nākotnē.

No šī mācību gada brīvpusdienas tiks nodrošinātas arī 3. klases skolēniem, līdz ar to turpmāk no valsts budžeta brīvpusdienas saņems vairāk nekā 61 tūkstoši skolēnu no 1.-3. klasei. Šī demogrāfijas atbalsta pasākuma nodrošināšanai no valsts budžeta 2014. gadā paredzēts finansējums 11 679 100 eiro apmērā. Vienlaikus vienam bērnam paredzētā valsts budžeta dotācija tiek palielināta no 1,14 eiro uz 1,42 eiro dienā.

Tiks turpināts iepriekšējā mācību gadā uzsāktais pilotprojekts par darba vidē balstītu mācību īstenošanu, iesaistot profesionālās izglītības iestādes, darba devējus un audzēkņus. Lai uzlabotu izglītojamo sasniegumus eksaktajos mācību priekšmetos, tiks izstrādāti diagnosticējošie darbi matemātikā 8. klasei un dabaszinātnēs 9. klasei, kuru norise tiks īstenota jau 2015. gada februārī.

Lai nodrošinātu izglītības kvalitātes paaugstināšanu IZM ir uzsākusi un turpinās diskusijas par jauna kompetenču pieeju veidota vispārējās izglītības satura izstrādi. Plānots nodrošināt jaunā, uz kompetencēm balstīta, pamatzglītības standarta projekta aprobāciju un pakāpenisku ieviešanu. Pārmaiņas plānotas gan pirmsskolas, gan pamatzglītības, gan vidusskolas mācību saturā un kvalitātes monitoringa sistēmā.

IZM turpinās pilnveidot atbalsta iespējas skolēniem, kuri ir atgriezušies no mācībām citā valstī (reemigrējuši), iekļauties Latvijas izglītības sistēmā. Atbalsta pasākumu kopums paredz valsts valodā organizētas individuālas mācību stundas mācību priekšmetos, latviešu valoda vai literatūra, Latvijas vēsture, sociālās zinības. IZM turpinās arī finansiāli atbalstīt latviešu valodas apgušanu neformālajās jeb brīvdienu skolās. Šajā mācību gadā šādas iespējas tiks nodrošinātas gandrīz 100 skolās 22 pasaules valstīs.

Palielināts pedagogu atalgojums, norit darbs pie jauna atalgojuma modeļa izstrādes

Šis būs pirmais gads, kad skolu pedagogiem informācija par samaksu būs zināma jau pirms jaunā mācību gada sākuma. Ar 1. septembri tiks paaugstināta zemākā amata algas likme pedagogiem līdz 420 eiro, kā arī tiks nodrošināta visiem pedagogiem, kuri ir ieguvuši 3., 4., 5. kvalitātes pakāpi, piemaksa par iegūto kvalitātes pakāpi. Pedagogi saņems arī piemaksu 40 procentu apmērā par papildu pienākumu un atbalsta pasākumu veikšanu.

Tāpat ministrija turpina pedagogu atalgojuma sistēmas pilnveidi. IZM izstrādājusi pedagogu darba samaksas aprēķināšanas modeļa divus variantus — pāreju uz pilna laika darba slodzi un modeļa "Nauda seko skolēnam" pilnveidi. Lai nodrošinātu jaunā modeļa sekmīgu ieviešanu, IZM organizēs aprobācijas procesu, kas nozīmē, ka skolas varēs pašas iesaistīties labākā atalgojuma modeļa izstrādē un izvēlē. Vienlaikus ministrija arī strādā pie pedagogu darba samaksas paaugstināšanas grafika.

Jaunajās politikas iniciatīvās IZM ir iesniegusi finansējuma pieprasījumu pedagogu turpmākai darba samaksas pakāpeniskai paaugstināšanai, kas būtu 10% gadā, šādā veidā izpildot pedagogu izvirzītās prasības.

Jaunā mācību gada noskaņās

Preiļi

Atlicis tikai nedaudz vairāk par nedēļu, un skolās sāksies jaunais mācību gads. Kamēr bērni steidz izbaudīt pēdējo vasaras un brīvības dienu priekus, daudzi no pedagogiem jau iegājuši ierastajā darba ritmā un pašlaik galvenokārt piedalās mācībuursos, semināros, nodarbībās. Par Preiļu, Vārkavas un Aglonas novada pedagogu aktivitātēm informēja Preiļu novada izglītības pārvaldes metodiskā darba speciāliste **Valentīna Karpušenko**.

No 18. līdz 22. augustam Valsts izglītības un satura centrs rīkoja kursus «Pedagogu profesionālo kompetenču pilnveide darbā ar izglītojamiem ar mācīšanās traucējumiem iekļaujošās izglītības veicināšanai». Kursi notika Rīgā. Tajos 36 stundu garumā varēja papildināt zināšanas, kā strādāt ar tiem bērniem, kuriem mācību vielas apgušana sagādā grūtības. 20. augustā notika Preiļu izglītības pārvaldes rīkotā pieredzes apmaiņas ekskursija pa Mazsalacas novadu. Tajā piedalījās bioloģijas, ģeogrāfijas un vēstures skolotāji. Tika plašāk iepazīts Mazsalacas novads, apmeklēts Skaņaiskalns, salmu granulu ražotne. Tās īpašnieks pastāstīja, kā no salmiem gatavo granulu pakaišus, ko eksportē uz Dāniju, bet mazākos iesaiņojumos to labprāt iegādājas arī mājas mīldzīvnieciņu, piemēram, šinsillu, turētāji. Skaņaiskalns atstāja neizdzēšamu iespaidu ar saviem dabas skatiem, ar tiro gaisu. Ekskursantiem bija unikāla iespēja apskatīt alas, kas vēl nav pat izemētas kartēs. Taču kāda robotizēta lopkopības uzņēmuma apmeklējums tika atteikts, jo īpašnieki bažījās, ka no Latgales var tikt ievazāta kāda sērga.

Kā pašvaldības palīdz ģimenēm sagatavoties skolas gaitām

Livānu novadā trūcīgu un daudz bērnu ģimeņu bērniem — pabalsti, brīvpusdienas — visiem

Livānu novada pašvaldība piešķir vienreizēju pabalstu bērniem no ģimenēm, kas atzītas par trūcīgām, kā arī aizbildnībā esošiem vai audžuģimenēs ievietotiem bērniem. Tas attiecas gan uz vispārīzglītojošo, gan profesionāli tehnisko skolu audzēkņiem. Pabalsts paredzēts skolas piederumu iegādei. Tā lielums noteikts 35,57 eiro apmērā. Pabalstu var saņemt augustā un septembrī.

Jau otro gadu novadā tiek piešķirts pabalsts daudz bērnu ģimenēm, kurās audzina trīs un vairāk bērnus. Iepriekšējā gadā šāds pabalsts tika izmaksāts uz Lieldienām, bet šogad to izsniedz pirms jaunā mācību gada, lai ģimenēm būtu vieglāk savas atvases sapost skolai. Pabalsts tiek maksāts līdz 29. augustam, tā lielums ir 30 eiro par katru bērnu līdz 18 gadu vecumam.

Livānu novada ģimenes, kurās ir skolasbērni, saņem finansiālo palīdzību arī tādā veidā, ka bērniem skolā tiek apmaksātas pusdienas. Jaunajā mācību gadā brīvpusdienas no 1. līdz 3. klasei apmaksās par valsts līdzekļiem, bet no 9. līdz 12. klasei, kā arī piecgadīgajiem — sešgadīgajiem tiks apmaksātas par pašvaldības līdzekļiem.

Vārkavas novadā — brīvpusdienas

Vārkavas novada sociālajā dienestā «Novadnieks» saņēma informāciju, ka 15 bērni no novada trūcīgajām un daudz bērnu ģimenēm piedalījās biedrības GaiN rīkotajā akcijā Livānos, kur saņēma pilnībā nokomplektētas skolas somas. Sociālā darbiniece Lidija Krasnais pastāstīja, ka no novada budžeta piešķirti 2134 eiro skolām mācību līdzekļu iegādei. Šī summa tiek sadalīta atbilstoši skolēnu skaitam katrā skolā

dājas arī mājas mīldzīvnieciņu, piemēram, šinsillu, turētāji. Skaņaiskalns atstāja neizdzēšamu iespaidu ar saviem dabas skatiem, ar tiro gaisu. Ekskursantiem bija unikāla iespēja apskatīt alas, kas vēl nav pat izemētas kartēs. Taču kāda robotizēta lopkopības uzņēmuma apmeklējums tika atteikts, jo īpašnieki bažījās, ka no Latgales var tikt ievazāta kāda sērga.

Sonedēļ Preiļu novada izglītības iestāžu pedagogiem notika E klases apmācības. Tās rīkoja informācijas tehnoloģiju centrs. Apmācības notika Preiļu Valsts ģimnāzijā pa grupām. 20. augustā mācījās pirmsskolas izglītības «Pasaciņas» pirmā pedagogu grupa, 21. augustā — Preiļu mūzikas un mākslas skolas pedagogi un «Pasaciņas» pedagogu otrā grupa, 22. augustā — bērnu un jauniešu sporta skolas un bērnu un jauniešu centra pedagogi.

21. augustā Rīgā, Biznesa augstskolā «Turība» notika izglītības pārvalžu vadītāju un izglītības iestāžu vadītāju konference «Izglītība. Attīstība. Tendences», ko organizēja Izglītības un zinātnes ministrija. Konferencē varēja iepazīties ar izglītības darba aktualitātēm, kas būs svarīgas jaunajā mācību gadā. Uz to devušies astoņi pedagogi. 21. augustā Rīgā, kultūras un izglītības centrā «Ziemeļblāzma» notika arī 15. skolotāju kongress «Tautas tradīcijas

nacionālas izglītības saturā». To rīkoja sabiedriska organizācija — Latvijas Nacionālā skolotāju savienība un Izglītības un zinātnes ministrija. Skolotāji savu dalību kongresā varēja pieteikt elektroniski, aizpildot anketu.

26. augustā Preiļu novada izglītības pārvalde rīko pieredzes apmaiņas semināru izglītības iestāžu direktoru vietniekiem izglītības jomā, bet 27. un 29. augustā notiks iepazīšanās ar novada izglītības iestāžu gatavību jaunajam mācību gadam. Skolas un pārējās izglītības iestādes vērtēs Preiļu novada domes un izglītības pārvaldes pārstāvji.

28. augustā uz semināru Preiļu Valsts ģimnāzijā kopā sanāks latviešu valodas un literatūras skolotāji, bet Preiļu 1. pamatskolā — sākumskolas skolotāji. Šajā pašā dienā paredzēta tradicionālā augusta konference visiem pedagogiem, kas notiks Preiļu novada kultūras centrā. Tās sākums noteikts pulksten 14.00. Uzstāsies Izglītības kvalitātes valsts dienesta vadītāja Inīta Juhņēviča. Pēc tam par jauku noskaņojumu jaunā mācību gada priekšvakarā gādās Baltinavas novada teātra kopa ar izrādi.

Somēnes notika arī pedagogiski medicīniskās komisijas sēde. Bet 20. augustā norisinājās sporta un atpūtas pasākums bērniem un jauniešiem ar speciālam vajadzībām.

Turpinājums 12. lappusē.

palīdzēt bērniem sagādāt apģērbu. Liels apjoms lietotu humānās palīdzības drēbju nogādāts uz Pelēču pagastu, tās saņems arī Saunas pagasts. Lietotu apģērbu sociālajā dienestā nodod vietējie iedzīvotāji.

Vienlaikus Diāna Vucāne atgādināja, ka novada sociālais dienests vairs nekoordinē Latvenego atļaužu karšu izsniegšanu ģimenēm. Reģistrēties to saņemšanai vajag Latvenego mājas lapā.

Riebiņu novadā pabalsts un pusdienas trūcīgajiem un daudz bērnu ģimenēm

Riebiņu novadā vienreizējs pabalsts 15 eiro apmērā, gatavojoties skolai, tiek piešķirts trūcīgajām ģimenēm, kas neņem garantētos minimālos ienākumus, un daudz bērnu ģimenēm ar noteikumu, ka bērni mācās novada skolās un ģimenes šajā novadā ir deklarētas. Tas pats attiecas uz brīvpusdienu piešķiršanu.

Aglonas novadā pabalsti pirmklasniekiem no trūcīgām ģimenēm

Aglonas novada sociālā dienesta darbiniece Antoņina Čerņavska pastāstīja, ka, gatavojoties skolai, pabalstu 21,35 eiro apmērā var saņemt novada trūcīgu ģimeņu bērni, kas uzsāk pirmklasnieka gaitas. Bez tam visi novada skolu audzēkņi līdz 9. klasei saņem brīvpusdienas, savukārt vidusskolas klasēs — trūcīgu daudz bērnu ģimeņu bērniem pieredzēta pusdienu izdevumu segšana 50 procentu apmērā. Tas attiecas uz novada skolām un pašvaldībā deklarētām ģimenēm. Tiek gaidīts Sarkanā Krusta sūtījums ar lietotiem apģērbiem, kas tiks sadalīti arī pa novada pagastiem. Ģimenēm būs iespēja bērniem saņemt lietotu apģērbu.

Dienas centra "Māmiņu klubs" apmācīja bērnus pareizas peldēšanas pamatprincipiem

7. augustā Eikša ezerā vilņi tika šķelti uz nebēdu. Preiļu novada sociālā dienesta dienas centra "Māmiņu klubs" ar bērniem un tētiem ieradās ūdensslēpošanas sporta bāzē "Baški", kur viņus sagaidīja Preiļu sociālā dienesta vadītāja Diāna Vucāne, lai mazos ķiparus un viņu vecākus iepazīstinātu ar pareizas peldēšanas pamatprincipiem.

Vecākiem un bērniem paraugstundu sniedza mazais Gustavs, kurš savā viena gada vecumā spēja peldēt un nirt kā īsts profesionālis. Kā atzina zēna mamma Agnese, mīlestība pret ūdeni ir mācīta no pirmajām dzīves nedēļām.

Redzot tik patīkamu skatu, arī pārējie bērni metās ūdenī. Diāna katram interesentam atsevišķi parādīja, kādam ir jābūt muguras stāvoklim, kā pareizi jākustina rokas ūdeni un kā jātur galva peldot. Jāatzīst, padomi ļoti palīdzēja, jo bieži pieļaujam kļūdas, kas, iespējams, bērniem traucē ātrāk iemācīties peldēt.

Satīkšanās un apmācība bija pozitīva un rezultatīva. Vecāki un bērni izrādīja patiesu interesi par redzēto un dzirdēto, izsakot vēlēšanos satīties vēl, informē Preiļu novada sociālā dienesta dienas centra vadītāja Liene Gžibovska.

● **Augusta pirmās nedēļas, kad notika „Māmiņu kluba” izbraukums, bija ļoti siltas, tāpēc peldētāju bija daudz.**

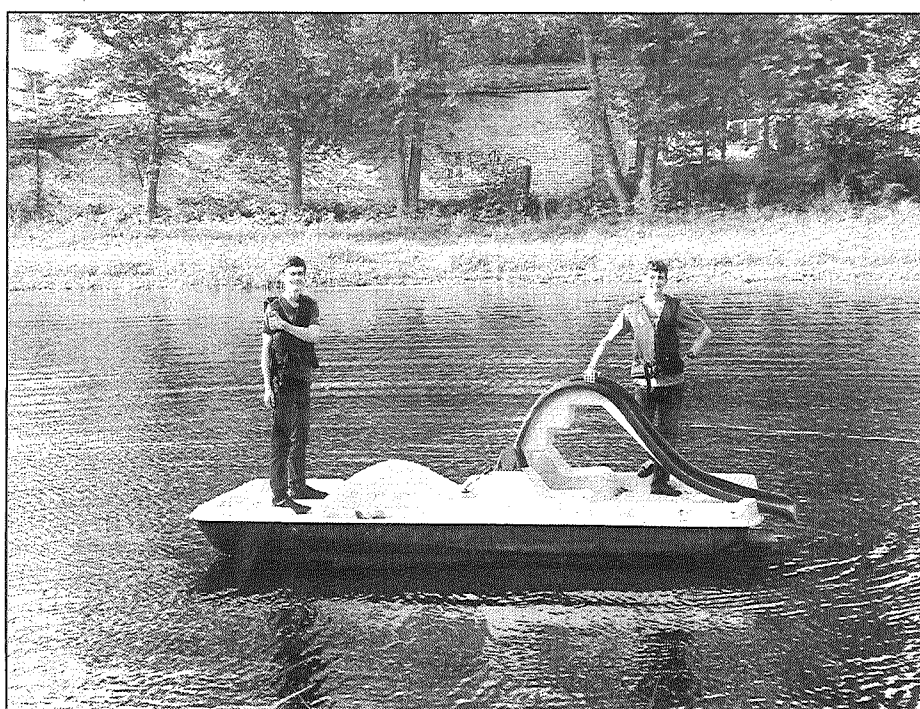
Drošība Preiļu pludmalē jāievēro pašiem

Ši gada 3. maijā notika Preiļu pludmales vasaras sezonas atklāšana. Atklāšanas dienā tika pulcināti gan pludmales volejbola, gan futbola piekritēji. Neizpalika arī BMX riteņbraukšana un atrakcijas bērniem.

Vasara tuvojas noslēgumam, tāpēc "Novadnieks" devās uz Preiļu pludmali, lai noskaidrotu, kā ar drošības pasākumiem ir atpūtas laukumā. Vasaras sezonā, jo īpaši sutīgajās dienās, pludmalē bija sastopami dažāda vecuma cilvēki, tajā skaitā ļoti daudz bērnu. Atpūtnieki šeit ierodas gan ar ģimenēm, gan vienatnē. Visvairāk uzmanību sev pievērš bērni, kas uz šo laukumu nāk bez vecākiem. Kas šajā gadījumā ir atbildīgs par to, ja ar bērnu gadās kāda nelaime?

Uz sarunu tika aicināts pludmales administrators Edgars Upenieks. Kā E. Upenieks pastāstīja, pludmale ir ierīkota kā atpūtas zona. Runājot par drošību, atpūtas laukumā trijās vietās ir izvietoti Preiļu novada domes priekšsēdētāja A. Adamoviča apstiprināti noteikumi par kārtības ievērošanu.

Atpūtas laukumā glābēju nav, tāpēc par savu drošību jāatbild pašam. Tas pats attiecas arī uz bērniem, jo tā ir vecāku atbildība, vai bērnu laist ārā bez uzraudzības. E. Upenieks sarunas laikā arī pastāstīja par pāris situācijām, kas ir bijušas šajā lau-

● **Daudzi pludmales apmeklētāji labprāt vizinās pa diķiem ar laivu vai katamarānu.**

kumā, kad arī pieaugušie rīkojas neapdomīgi un bezatbildīgi.

Tā kā atpūtas laukumā ir pieejams ūdens transports, ir iegādātas 11 glābšanas vestes. Uz katamarāna ir vieta pieciem atpūtniekiem, un brauciens ar laivu no-

drošina atpūtu vēl četriem cilvēkiem. Uz ūdens notiekošo vēro uzstādītajā novērošanas tornī. Vairāk gan tas kalpo, lai kontrolētu situāciju uz ūdens tiem apmeklētājiem, kas tur atrodas ar ūdens transportu.

Tā kā diezgan daudz apmeklētāju ir iebraucēji, Daugavpils ielas autostāvētā parasti ir vairākas automašīnas. Apmeklētāji Preiļu parkā gan bauda ūdens priekus, gan dodas pastaigāt pa 19. gs. vidū izveidoto Preiļu muizas kompleksu ar skaisto parku. Pieaugot apmeklētāju skaitam, iepļānots iegādāties vēl 10 glābšanas vestes un kādu ūdens transportlīdzekli, lai vairāki cilvēki vienlaikus varētu baudīt Preiļu parka skaisto ainavu.

Uzziņai

Liels pārmaiņas Preiļu parkā notika 2013. gadā, un jau tā paša gada 6. jūlijā tika atklāta aktīvās atpūtas zona un jaunā BMX velotrāse. Preiļu atpūtas zonā tika izveidota BMX trāse. Trasi veidoja pēc BMX braucēja, Pekinas Olimpisko spēļu dalībnieka Artūra Matisona rekomendācijas. Atpūtas laukumā tika izveidoti arī bērnu rotaļu laukumi, ģērbtuvēs, tualetes. Pussaliņā pie strūklakas labiekārtota uguns-kura vieta. Lai rūpētos par sportisko garu, izveidoti arī pludmales volejbola un futbola laukumi. Aktīvās atpūtas zonas un BMX trāses izbūve tika realizēta Latvijas-Lietuvas — Baltkrievijas pārobežu sadarbības programmas projekta "BELLA DVINA 2" ietvaros. Projekta vadošais partneris, iesniedzējs un realizētājs ir Latgales plānošanas reģions. Tehnisko projektu izstrādāja Preiļu novada dome.

M. Āboliņa

Nopelnīja naudu skolas gada sākumam

"Palīdzam Preiļiem," par savu darbu vasarā jauniešu nodarbinātības programmā saka Ervins Didriksons un piebilst, ka ikdienā neaizdomājās, ka tīras ietves un celiņi ir rūpīga darba rezultāts. SIA "Preiļu saimnieks" sadarbībā ar Nodarbinātības valsts aģentūru (NVA) pilsētas labiekārtošanas darbos augustā iesaista desmit jauniešus, informē SIA "Preiļu saimnieks" sabiedrisko attiecību speciāliste Inese Šņepste.

SIA "Preiļu saimnieks" komunālās nozares vadītāja un jauniešu darba vadītāja Zenta Igoļniece stāsta, ka jaunieši iesaistīti dažādos pilsētas labiekārtošanas darbos. Viņi ravē puķudobes, slauka celiņus parkā un pludmalē, palīdzēja sakopt pilsētas kapsētas pirms kapusvētkiem un dara citus saviem vecumam un spēkam atbilstošus darbus.

Jaunieši ir priecīgi, ka ir iespēja vasarā strādāt. Septiņas stundas garas darbdienu mēneša garumā viņu vērtējumā atgādina iesašanu uz skolu, un tajā pašā laikā ļauj

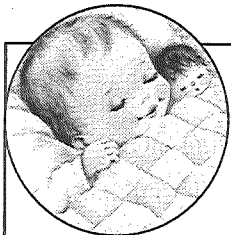
iejusties pieaugušo dzīvē, kas esot ne daudz neierasti. Jaunieši atzīst, ka vasarā tāpat neko īpašu nedarītu, lielākoties pavadītu laiku kopā ar draugiem, taču darbā var strādāt kopā ar esošajiem un jaunieģutajiem draugiem un vēl mēneša beigās būs atalgojums. Tiem, kuri šovasar strādā, naudu skolas lietām nevajadzēs lūgt no saviem vecākiem.

Jau vēstījām, ka SIA "Preiļu saimnieks" ir iesaistījusies NVA pasākumā "Nodarbinātības pasākumi vasaras brīvlaikā personām, kuras iegūst izglītību vispārējās, speciālās vai profesionālās izglītības iestādēs" un šovasar nodarbināja desmit jauniešus jūlijā un vēl desmit augustā. Nodarbinātības pasākumā elektroniski NVA mājas lapā varēja pieteikties skolēni vecumā no 15 līdz 20 gadiem, kuri mācās vispārīgizglītojošā, speciālā vai profesionālajā izglītības iestādē. Viena skolēna nodarbinātības ilgums ir viens mēnesis, bet darba alga ir 320 eiro pirms nodokļu nomaksas. NVA darba devējam nodrošina dotāciju 50% apmērā no valstī noteiktās mēneša minimālās algas.

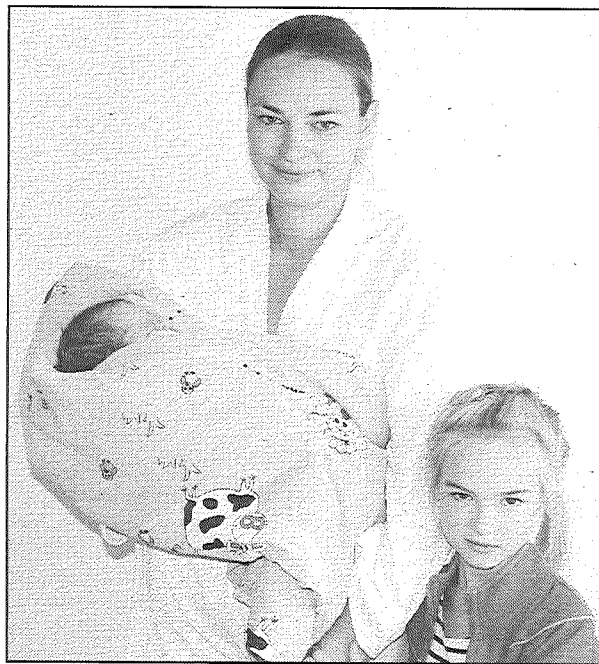

● **Jaunieši labprāt izvēlas iespēju strādāt, jo tā var nopelnīt skolas gada sākumam.**

Lappusi sagatavoja L. Kirillova

Un aplidoja balta vēsts šo zemi: „Ir piedzimis bērniņš!”

19. augusts kļuva par dzimšanas dienu mazam puisēnam, **Aijas Anspokas** trešajam bērniņam. Mazulis nosaukts par Jāni, tāpat kā viņa tētis un vectēvs — arī Jāni. Jaundzimušais bija kā dārga dāvana abiem vecākiem kāzu gadadienā, jo tieši augustā pirms 11 gadiem Aija un **Jānis** kļuva par ģimeni. Laimīgas arī abas māsiņas — deviņgadīgā Karina un piecgadīgā Renāte. Karinai gan, kamēr māmiņa atradās dzemdību nodaļā, bija jāpadzīvo Gulbenē pie vecmāmiņas un vectētiņa, bet Renāte bija pirmā, kas varēja atnākt ciemos pie ģimenes jaunākās atvases. Viņa tika arī kopējā fotogrāfijā, jo kopā ar vecvecmāmiņu Veru ieradās pie jaundzimušā tieši tobrīd, kad dzemdību nodaļā bija arī «Novadnieks». Esmu ļoti laimīga, sagaidījusi jau piekto mazmazbērnu, aizkustināta sacīja Vera. Vecvecākiem Olgai un Jānim tagad lolojams trešais mazbērns, bet gulbeniešiem Dzidrai un Pēterim — piektais.

Aijas un Jāņa ģimene dzīvo Preiļos. Aija strādā slimnīcā, un uz jautājumu, vai tiesa, ka mājās pat sienas palīdz, atbild, ka tā ir gan. Kolēģi par viņu rūpējušies brīnišķīgi, ar mīlumu, un kā dāvanu Jānim pat atnesuši lielu lāci. Aijai uzdāvināts arī daudz rožu, kā arī lilijas, kas viņai patīkot īpaši.

Mazā Jāniņa tētis Jānis strādā policijā Daugavpilī.

Folkloras kopas tikās Prikuļos

Saunas pagasta Prikuļu atpūtas laukumā notika folkloras svētki «Cik jauki vosor's laiceņā».

Visiem zināms, ka folkloras ir labs prezentācijas līdzeklis, kad ierodas kādi ciemiņi, bet patiesībā un pēc būtības to novērtē tikai tie, kas paši ir iesaistījušies šajā kustībā, teic Diāna Bravacka, Prikuļu pamatskolas skolotāja. Tāpēc ir lietderīgi satikties, sadziedāties pašam folkloras kopām un individuālajiem izpildītājiem — sevi parādīt un uz citiem paskatīties. Ar šādu nolūku 9. augustā Saunas pagastā arī notika folkloras svētki «Cik jauki vosor's laiceņā». Katram dalībniekam bija jāsatgavo programma par vasaras tēmu, iekļaujot tautas dziesmas, stāstus, rotaļas, dančus. Saunas pagasta etnogrāfiskais ansamblis «Naktineica» ar vadītāju Anitu Fedotovu priekšgalā arī bija viens no svētku iniciatoriem.

Svētkos piedalījās folkloras kopa «Leiči» (vadītājs Romualds Kairāns) no Preiļu novada, viena no vadošajām bērnu folkloras kopām Latvijā «Oglīte» (Ligita Šreibere) no Ropažu novada Zaķumuižas, jauna folkloras kopa «Sudobri» (Aija Smirnova) no Vārkavas novada, «Golūda» no Preiļu novada Smelteriem (Jāzeps Skutelis), kā arī tautas muzikants, kas ikdienā apliecinā savu latgalisko izcelsmi, Ansis Ataols Bērziņš no Rīgas.

● Folkloras kopas dejās un rotaļās iesaistīja skatītājus.

Katra no folkloras kopām parādīja savu individualitāti, sekmīgi iesaistīja skatītājus savās aktivitātēs. Folkloras kopu dalībniekiem liels gandarījums par slavenās Saunas pagasta teicējas Annas Kažas mazmazmeitas Aijas Smirnovas veikumu, vadot jauniešu kopu «Sudobri» un nesot dzimtas tradīcijas tālāk. Prikuļos izskanēja gan pašu novada, gan pārnovadu ļaužu valoda un mūzika. Bija tiešām grūti atturēties no līdzdalības, tāpēc pasākuma laikā skatītāju lielākā

daļa nebija pasīvi vērotāji, bet arī bez īpaša uzaicinājuma aktīvi līdzdarbojās.

Visiem pasākuma dalībniekiem un apmeklētājiem tika piedāvāta aukstā zupa, ko pagatavoja sabiedriskā centra «Nianse», kas darbojas Saunas pagasta Prikuļos, dalībnieces. Zupa brīvā dabā pēc aktivitātēm bija ļoti garda un tieši laikā. Arī svētku izskaņā skanēja dziesmas, raisījās rotaļas un danči. Pasākumu atbalstīja Saunas pagasta pārvalde un tās vadītājs Raimonds Rubins.

«Lielā skolas soma — 2014» Livānu novadā

8. augustā Livānu 1. vidusskolas stadionā notika pasākums trūcīgo un daudz bērnu ģimeņu bērniem «Lielā skolas soma — 2014», ko organizēja Livānu novada sociālais dienests sadarbībā ar biedrību GaiN Latvija.

Pasākumā piedalījās 220 bērni no Livānu, Vārkavas un Riebiņu novadiem. Kaut arī valdīja karstums, tomēr bērni ar aizrautību piedalījās dažādās aktivitātēs, kuras norisinājās tā sauktajās stacijās. Viņi varēja izpaust savas spējas būt aktīviem, radošiem, sportiskiem, māku sadraudzēties. Izveidotajās stacijās bija iespējams saņemt pārsteiguma balvas. Visi bērni pasākuma laikā saņēma jau nokomplektētas skolas somas, ko sarūpēja biedrība GaiN Latvija. Īpašu paldies rīkotāji par atbalstu teica daudzajiem brīvprātīgajiem palīgiem.

Sagatavoja L.Rancāne

● Somas gaida īpašniekus.

HOROSKOPS NEDĒĻAI

(25. — 31. augusts)

Auns. Daudzie pienākumi darbā var kļūt par neapmierinātības un stresa iemeslu. Taču pietiks izrādīt lielāku neatlaidību, un darba problēmas atkāpsies, atstājot vietu domām par kaut ko vasarīgāku, sirdij tīkamāku. Esi elastīgs gan domāšanā, gan rīcībā, bet ne pārgalvīgs, ne skrien pa galvu pa kaklu, lai pagātu būt visur, kur notiek kaut kas interesants.

Vērsis. Tuvākajās dienās notikumu gaita var kļūt straujāka, laika pārdomām būs mazāk. Sākot strauju virzību uz priekšu, nesteidzies — problēmu pārņemts, vari nodarīt kādam pāri. Saspringtākās dienas būs nedēļas nogalē. Ja neatbalstīsi tuvinieku rīcību, saglabāt patīkamu gaisotni mājās būs grūti. Nebrīnies, ja kādā brīdī tiek apelēts pie tava godaprāta vai sirdsapziņas.

Dvīņi. Dodoties braucienā, sarežģījumi var rasties izklaidības vai neuzmanības dēļ. Nemeties pilnu krūti aizstāvēt savu rīcību, labāk pagaidi, kamēr vētra pierimst. Sākot ar piektdienu, grūtāk būs paveikt praktiskus darbus, pieņemt loģiskus lēmumus. Neiesaisties aktivitātēs, kas prasa lielu pacietību un praktiskās iemaņas. Pirms keris pie pārkārtojumiem, aprunājies ar mājīniekiem.

Vēzis. Tavi ieguvumi un zaudējumi tuvākajās dienās būs atkarīgi no tā, cik gudri mēcēsi izmantot apstākļus savā labā. Nebaidies no pārmaiņām, atbrīvojies no veciem priekšstatiem. Nedēļas nogalē ieteicams nedaudz piebremzēt tēriņus un būt praktiskākam, tavas ieceres tiks atzīnīgi novērtētas, taču īstenot tās vajadzēs palēnām, ejot soli pa solim.

Lauva. Tavas aktivitātes var ierobežot finansiālas problēmas, kas liegs dzīvot tā, kā esi iecerējis. Tā kā vainu vieglāk būs novelt uz citiem nekā atzīt savas kļūdas, tad nebrīnies, ka rodas nesaskaņas. Tiklīdz sakārtosies naudas jautājumi, atrisināsies arī viss pārējais, būs vairāk spēka un lielāka izpratne par lietu savstarpējo saistību. Būs grūtāk saprasties ar tuviniekiem.

Jaunava. Iespējami priecīgi notikumi, jaunas aizrašanās. Negaidīti notikumu pavērsieni raisīs pozitīvas domas. Līdz piektdienai ļaujies notikumu plūdumam, esi gatavs jauniem izaicinājumiem un avantūrām. Vēlāk ne vienmēr spēsi izprast citu cilvēku rīcības motīvus, tāpēc nebūs viegli sastrādāties. Neslēp savu viedokli, dalies pārdomās, tas atvieglos saprašanos.

Svari. Ar prātojumiem par dzīves mūžīgajām vērtībām sevi neapgrūti. Tas var radīt nolemības izjūtu, kas nenāks par labu tavam noskaņojumam. Lai saglabātu emocionālu stabilitāti, meklē atbalstu pie tuviniekiem. Viņi palīdzēs atbrīvoties no ilūzijām un nedarīt to, kas tev nav pa spēkam. Lēmumu pieņemšanā liela loma var izrādīties kādam radiniekam ārzemēs.

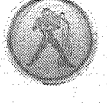
Skorpions. Nonākot izvēles priekšā, nešaubies ne mirkli. Izredzes trāpīt desmitniekā būs lielākas, ja rīkosies droši, neprātojot, vai esi izvēlējies pareizo ceļu, ar pārdomātu rīcību tiks tālāk nekā ar minējumiem un pieņēmumiem. Par tevi īkšķi turēs tie, kas zina, ko nozīmē satraukums un atbildība. Tikai nekļūsti iedomīgs, apvaldi ambīcijas, nestrīdies ar priekšniekiem.

Strēlnieks. Nediskutē par politiku vai reliģiju. Dedzīgi aizstāvēt savu viedokli, aizskarsi kāda cita patriotiskās jūtas. Labāk izdari kaut ko lietderīgu savas karjeras vai biznesa labā — aprunājies ar pareizajiem cilvēkiem, ieguldi līdzekļus profesionālajā izaugsme. Brīvdienās diez vai izdosies saglabāt savus noslēpumus, toties pavērsies iespēja uzzināt ko interesantu par citiem.

Mežāzis. Lai gan būsi pašpārliecināts un prasīgs gan pret sevi, gan citiem, spēsi sastrādāties, realizēt kopīgus plānus. Apgūsi jaunas zināšanas un piesaistīsi domubiedrus. Vēlāk daudz enerģijas zaudēsi, ja pārāk emocionāli iedziļināsies draugu problēmās. Esi prātīgs un kritisks, jo ir iespēja nokļūt ilūziju varā un vēlamu uztvert par esošo.

Ūdensvīrs. Neseko maldīgiem priekšstatiem par labklājību un pārticību. Dzīvo pēc savas mērauklas, pārāk lielu lomu nepiešķir augstiem dzīves standartiem. Atsakies no visa liekā un traucējošā savā dzīvē, atbrīvo vietu jaunām idejām un nākotnes plāniem. Ar cilvēkiem, kas tevi kritizē un peļ, diskutēj neiesaisties, jo emociju būs vairāk nekā konstruktīvu priekšliikumu.

Zivis. Iespējamas nesaskaņas ar partneriem: viņus kaitinās tava neizlēmība, tevi — viņu sīkumainība un aprēķins. Spējīgi uztvertsi jebkādu mēģinājumu iegrožot tavu domu brīvību. Vēlāk, pateicoties draugu atbalstam, saprašanās ar kolēģiem uzlabosies. Grūtāk būs risināt praktiskus, sadzīviskus uzdevumus. Tas, kas teorētiski šķītis vienkāršs, praksē var sagādāt neparedzētus sarežģījumus.

SLUDINĀJUMI, PATEICĪBA, LĪDZJŪTĪBA

Aku urbšana.
Tālr. 29142220.

SIA Lauku Miesnieks
iepērk mājlopus.
Augstas cenas.
Samaksa tūlītēja. Svairi.
Tālr. 20207132.

EURASIA LIVESTOCK SIA PĒRK
SA, LI, BZ, HE, SI tīršķirnes un
krustojuma bullus un teles
3-36 mēneši, 160-900 kg
Labas cenas un maksājumu
nosacījumi.
Edgars: 20071499, www.Liellopi.lv

Savāksim nevajadzīgu sadzīves
tehniku (ledusskapjus,
gāzes plīti, TV un t.t.).
Tālr. 27540758.

**LOGU
SERVISS**
PVC Logi no 15 EUR
Ār durvis no 99 EUR
Pilns serviss
Bez % kredīts + dāvana
T.28673992 durvistev.lv

SIA AIBI iepērk liellopus, jaunlopus,
aitas, zirgus.
Labas cenas.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 26142514, 20238990.

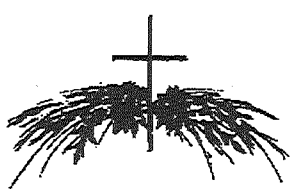
Zviedrijas kompānija pērk
mežus un zemi.
Tālr. 25644455, 27888826.
e-pasts zviedrijasmezi@inbox.lv

IEPĒRK METĀLLŪZŅUS.
Augstas cenas.
Strādājam jebkurā laikā.
Tālr. 29198531.

**PĀRDOD sausu
skaldītu malku.**
Pieģāde. Tālr. 26810233.

SIA „LATVIJAS GALA”
iepērk liellopus, aitas,
jaunlopus, zirgus.
Samaksa tūlītēja. Svairi.
Tālr. 28761515.

Выражаю искреннюю благодар-
ность Евгению Никитину, руководи-
телю похоронного бюро, которое
находится в Преиля, улица Аглонас
14, за оперативность и высокое ка-
чество обслуживания. Ушёл из жизни
родной нам человек. Время – выход-
ные. Все организации не работают.
По нашему первому звонку Евгению
Никитину, был предоставлен гроб,
катафалк, носилки и помощники. И
так до могильного холмика. Низкая
благодарность от нашей семьи.
Антонида Капцова

Zvaigznes neizgaist, tās tālumos rit
Un deg, un mūžīgi debesis mirdz.
Arī no cilvēka paliek – mūža darbs,
ko sildījusi sirds.
Izsakām līdzjūtību
Irēnai Kjarķužai, TĒVU
mūžībā pavadot.
Preiļu novada dome

**PĀRDOD sazāģētu
šāļu malku,
celtniecības atgriezumus.**
Tālr. 26810233.

SIA «SENLEJAS» iepērk
liellopus.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 65322454, 26190124, 26604491.

**Pērk senās lietas,
antikvariātu.**
Tālr. 22068511.

SIA JANSSEN LIVESTOCK LATVIA
iepērk: piena telus.
Samaksa tūlītēja
vai ar pārskaitījumu.
Tālr. 29698483. Mihails.

Jaunā mācību gada noskaņās

Sākums 4. lappusē.

Livāni

Par Livānu novada pedagogu aktivitātēm augustā pastāstīja Livānu novada izglītības pārvaldes vadītāja Ilga Peiseniece. Skolotāji pamazām atgriežas no atvaļinājumiem, teica pārvaldes vadītāja, un galvenokārt savās darba vietās būs nākamnedēļ, kad iekārtos kabinetus, iejutīsies skolas atmosfērā un gatavosies 1. septembrim. Augustā Livānu novada Rudzātu vidusskolā notika dabaszinātņu nometne, kolēģu, absolventu un daudzu ciemiņu pulkā tika atzīmēta Jersikas pamatskolas 80 gadu jubileja. No 19. līdz 20. au-

gustam norisinājās kursi latviešu valodas un literatūras skolotājiem «Skolēnu radošā un pētnieciskā darbība latviešu valodas un literatūras stundās pamatskolā». Kursi norisinājās Livānu 1. vidusskolā, uz tiem ieradās skolotāji arī no Aglonas, Preiļu un Riebiņu novadiem. Nobeigumā kursu klausītājiem tika izsniegti sertifikāti. 21. augustā izglītības pārvaldes un izglītības iestāžu vadītāji piedalījās konferencē Rīgā. 22. augustā Rīgā, V.Zāliša sākumskolā notika pirmsskolas un sākumskolas skolotāju metodisko apvienību vadītāju seminārs, bet Latvijas Universitātē — praktiskā dabaszinātņu un matemātikas skolotāju konfe-

rence «Dabaszinātnes un matemātika skolā — efektīvi un radoši!». Šajā dienā Rēzeknē pulcējās mājturības un tehnoloģiju skolotāju metodisko apvienību vadītāji. 25. augustā Rīgā notiks Latvijas Bankas un Banku Augstskolas rīkotais seminārs ekonomikas skolotājiem. 28. augustā Livānu novada izglītības darba metodisko apvienību vadītāji pulcēsies uz sanāksmi multifunkcionālajā jaunatnes iniciatīvu centrā «Kvartāls» un Livānu 1. vidusskolā. Dienas vidū sāksies ikgadējā Livānu novada pedagogu sanāksme, kas notiks Livānu kultūras centrā. Sarunā par aktualitātēm jaunajā mācību gadā

piedalīsies Bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas pārstāvji. Darba kārtībā arī Rudzātu vidusskolas pieredze, kā strādāt ar talantīgiem bērniem, un par Livānu 1. vidusskolas vecāku klubiņa sadarbību ar skolu. Noslēgumā pedagogus ar savu muzikālo priekšnesumu sveiks Antra Skutele un Māris Skutelis. Arī Livānu novadā notika pedagoģiski medicīniskās komisijas sēde.

Riebiņi

Riebiņu novada izglītības jautājumu koordinatore Evelina Visocka informēja, ka novada skolu pedagogi papildina zināšanas kursos un semināros. Divi peda-

gogi no Riebiņu vidusskolas 21. augustā piedalījās skolotāju kongresā. 27. augustā ieplānota iepazīšanās ar novada izglītības iestāžu gatavību jaunajam mācību gadam. Skolas apmeklēs izglītības jautājumu koordinatore Evelina Visocka, novada domes vadības pārstāvji, speciālisti, deputāti. 28. augustā Riebiņu novada kultūras centrā notiks pedagogu konference, kuras vadmotīvs ir «Ziedi vārdos un darbos». Konference sāksies pulksten 10.00, tās darbā piedalīsies Izglītības kvalitātes valsts dienesta vadītāja Inita Juhņēviča.

L.Rancāne

Garšaugu «svētā trīsvienība» un citi

Dilles, loki un pētersīļi ir latviešu virtuves klasika kopš seniem laikiem. Taču tagad bez šīs «svētās trīsvienības» ir daudz citu garšaugu. Ir tikai jāzina, kurš garšaugš kuriem produktiem piemērots un kā augi jāaudzē.

Kuras garšauga daļas var lietot ēdienos

Dažus garšaugus uzturā izmanto ar visiem stumbeņiem, galvenokārt mīkstos garšaugus (dilles, pētersīļus, baziliku, kinzu), bet dažiem par labām atzīst vienīgi lapiņas, piemēram, rozmarīnam, timiānam, salvijai, oregano un izopam, jo to kātiņi ir pacietī.

Mīkstos garšaugus parasti pievieno ēdieniem, kuriem netiek veikta siltumapstrāde: salātiem, aukstajām mērcēm, kārtotajumiem, marinādēm. Tas gan nenozīmē, ka šo garšaugus nevar likt arī pie ēdieniem, kurus termiski apstrādā, piemēram, zupām, mērcēm. Cietie garšaugi vairāk piemēroti termiskai apstrādei.

Kādiem ēdieniem pievienot

- ✓ Svaigām marinādēm var izmantot visus garšaugus.
- ✓ Cepšanai der visi garšaugi, vienīgi jāatceras, ka cepot garšaugi ātri sadeg.
- ✓ Svaigiem salātiem labāk der mīkstie garšaugi.
- ✓ Sautējumiem der visi garšaugi, bet jāievēro, ka garšaugi ar

spēcīgāku aromātu ēdienam jāpievieno gatavošanas beigās, lai sautējums neklūst rūgts.

- ✓ Zupām der visi garšaugi, bet, tāpat kā sautējumos, garšas ziņā spēcīgākos nedrīkst par daudz ievārt ēdienā.
- ✓ Saldēšanai vispiemērotākās ir dilles un pētersīļi. Tie ir vienīgi garšaugi, kas saldiejot nemaina krāsu un saglabā gan aromātu, gan garšu.
- ✓ Eļļām vislabāk pievienot ar ūdeni nabadzīgākos, sausākos garšaugus, piemēram, timiānu vai rozmarīnu.
- ✓ Etiķa garšu vislabāk papildināt ar svaigiem, garšas ziņā «pipriem» garšaugiem, bet ne tādiem, kas kļūst rūgti. Vispopulārākais etiķa garšas papildinātājs ir estragons.
- ✓ Sorbetam vispiemērotākā garšas ziņā ir atsvaidzinošā melisa, koriandrs un estragons.
- ✓ Kaltēšanai un pēc tam lietošanai ziemā der visi garšaugi.

Īsumā

Baziliks ir viengadīgs augs, kas ļoti baidās no salnām. Bazilikam nedrīkst ļaut ziedēt, jo tad

tam paliek maz un sīkas lapiņas, tāpēc augs regulāri jāgālojot. Vislabāk sader ar svaigajiem sieriņiem vai kazas sieru, ēd kopā ar tomātiem. Neatņemama pesto mērces sastāvdaļa.

Koriandrs jeb kinza. Viengadīgs augs, kura aromāts daudzām atgādina dārza blaktis. Tieši tāpēc ieteicams lietot, kamēr tas vēl mazs, jo tad aromāts nebūs tik izteikts, vai arī jānogaida, līdz nobriest sēklas. Pievieno, gatavojot Āzijas ēdienus, bieži liek pie zivju ēdieniem. Garšaugš iecienīts Gruzijas virtuvē, kur to liek pie jēra gaļas sautējuma.

Rozmarīns Latvijā parasti ļoti nepazīstamo, jāpārziemina istabā. Tipisks franču virtuves garšaugš, liek pie sautējumiem. Ungārijā rozmarīnu jau kopā ar medu un izmanto kā ārstniecības līdzekli. Rozmarīnu var apliet un dzert kā tēju.

Timiāns ir mazs, daudzgadīgs un diezgan salciētīgs. Lai pagarinātu tā mūžu, regulāri jāapgriež. Labā īpašība — garša nemainās, ja to pārkarsē, turklāt to nekad nevar pielikt par daudz. Pievieno

dārzeņu sautējumiem un izmanto gaļas marinēšanai. Labi sader ar putnu gaļu, piemēram, pili.

Estragons, līdzīgi kā gārša, vairojas ar sakņu dzinumiem, tāpēc tam dārzā «jāierāda vieta», citādi izplatīsies kā nezāle. Tradicionāli izmanto saldkrējuma mērcu gatavošanai. Lielisks etiķa garšas pastiprinātājs, nereti saimnieces to izmanto gurķu marinēšanai, jo tas līdz gurķiem saglabāt kraukšķīgumu.

Izops ir ļoti izturīgs. Ne pārāk populārs Latvijā, jo tam piemīt «aptiekas» garša, specifiska lakricas piegarša. Svaigu neēd, izmanto gaļas marinādēs kombinācijā ar citiem garšaugiem.

Majorāns baidās no salnām. Neatņemama sastāvdaļa, gatavojot itāļu ēdienus. Kaltētā veidā izmanto, gatavojot picas. Liek gaļas marinādēs.

Oregano jeb raudenei ir arī trešais nosaukums — daudzgadīgs majorāns. Ļoti labi pārziemo. Plaši lieto grieķu virtuvē, pievieno zupām, dažādām gaļām. Labāk lietot kaltētu, jo svaigam nav tik izteiksmīga garša, kaltējot tas kļūst koncentrētāks.